

Informácia o Národnom akčnom pláne pre deti na roky 2009 – 2012

Situačný kontext:

Národný akčný plán pre deti na roky 2009 – 2012 (ďalej len „Národný akčný plán pre deti“) predstavuje komplexný programový dokument vlády Slovenskej republiky, ktorým boli v podmienkach Slovenskej republiky definované celospoločenské záväzky vo vzťahu k právam dieťaťa. Základné východiská stratégie Slovenskej republiky v oblasti ochrany práv dieťaťa čerpajú najmä z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa a jeho opčných protokolov.

Už v reakcii na prvú, Východiskovú správu Slovenskej republiky, označil Výbor OSN pre práva dieťaťa „zostavenie akčného plánu“ za vhodný nástroj implementácie Dohovoru; súčasne ale vyjadril znepokojenie nad absenciou mechanizmu vyhodnocovania a hodnotenia plnenia takýchto plánov. V poradí druhú periodickú správu Slovenska o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa, prerokoval výbor v júni 2007, kedy zároveň opätovne odporučil prijať národný akčný plán pre deti, pre ktorý však už stanovil konkrétnejšie kritériá (vrátane požiadavky na komplexné pokrytie práv dieťaťa zakotvených v Dohovore o právach dieťaťa a päťročný časový rámec implementácie). Okrem toho, za jednu z priorit označil výbor vo svojich odporúčaní vytvorenie koordinačného orgánu pre práva detí – ministerského orgánu pre práva detí a mládeže .

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky navrhlo súčasné riešenie oboch úloh - súčasťou prípravy Národného akčného plánu pre deti na obdobie rokov 2009-2012 bolo aj inštitucionálne riešenie ochrany práv detí na Slovensku, ktoré by zabezpečilo nielen koordináciu zainteresovaných subjektov, ale i aktualizáciu úloh národného akčného plánu tak, aby tento predstavoval živý dokument zodpovedajúci aktuálnym potrebám a zároveň bol dôveryhodným zdrojom hodnotenia plnenia úloh v ňom obsiahnutých.

Návrh Národného akčného plánu pre deti na roky 2009-2012 schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 94 v januári 2009, pričom súčasne zriadila Výbor ministrov pre deti ako svoj poradný, koordinačný, kontrolný a iniciatívny orgán vo veciach práv dieťaťa a výkonu práv dieťaťa. Výbor ministrov pre deti zodpovedal za tvorbu, aktualizáciu a odpočet plnenia úloh Národného akčného plánu pre deti a za jeho predloženie vláde Slovenskej republiky.

Odpočet plnenia úloh Národného akčného plánu pre deti

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 94 uložilo jednotlivým rezortom zabezpečiť plnenie úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre deti na roky 2009 – 2012¹, vrátane povinnosti zabezpečiť v rámci schváleného limitu výdavkov príslušnej rozpočtovej kapitoly prostriedky na plnenie úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu.

V súvislosti s plnením týchto úloh zaviazala vláda citovaným uznesením v termíne do 30. marca 2010 a následne každoročne do 30. marca predložiť Výboru ministrov pre deti správu o plnení úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre deti na roky 2009-2012 spolu s návrhom na aktualizáciu plánu na ďalšie obdobie. Zároveň odporučila generálnemu prokurátorovi,

---

¹ Bod C.4. uznesenia vlády SR č. 94 z 28. januára 2009 ukladá rezortom navyše úlohu zabezpečiť sledovanie efektivity danej úlohy a jej vyhodnotenie, vrátane uvedenia konkrétnych výsledkov, resp. indikátorov plnenia z pohľadu cieľa úlohy

predsedníčke Štatistického úradu, predsedovi Združenia miest a obcí Slovenska, prezidentovi Únie miest Slovenska, predsedom samosprávnych krajov, verejnému ochrancovi práv a riaditeľke Slovenského národného strediska pre ľudské práva spolupracovať pri plnení úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre deti na roky 2009 - 2012.

Napriek skutočnosti, že Výbor ministrov pre deti v období od svojho zriadenia nezasadol ani raz, uvedené úlohy sa v rozsahu daných kompetencií plnili prostredníctvom výkonného orgánu výboru - Sekretariátu Výboru ministrov pre deti. Sekretariát v uvedenom období zabezpečil na základe predložených čiastkových správ rezortov a podkladov získaných vlastnou činnosťou zostavenie Správy o plnení úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre deti za rok 2009 spolu s návrhom na aktualizáciu plánu a Správy o plnení Národného akčného plánu pre deti za rok 2010. Nakoľko ani jedna z uvedených správ nebola v čase ich zostavenia predmetom rokovania Výboru ministrov pre deti (z vyššie uvedených dôvodov), odpočet plnenia úloh Národného akčného plánu pre deti za rok 2009 a za rok 2010 je k dispozícii len ako pracovný materiál.

Dopady transformácie poradných orgánov vlády

Do fungovania Výboru ministrov pre deti významne zasiahla transformácia niektorých poradných orgánov vlády, ku ktorej vláda pristúpila začiatkom tohto kalendárneho roka. Uznesením č. 158 z 2. marca 2011, ktorým vláda Slovenskej republiky schválila štatút Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, zároveň zrušila tie časti uznesenia vlády č. 94 z januára 2009, ktoré súviseli s postavením Výboru ministrov pre deti.

V záujme plynulého prechodu kompetencií zrušeného Výboru ministrov pre deti vláda Slovenskej republiky zároveň súhlasila so zabezpečením plnenia tých úloh, ktoré zabezpečoval Výbor ministrov pre deti, v období do schválenia štatútu Výboru pre deti a mládež, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Štatút Výboru pre deti a mládež bol schválený dňa 27. júna 2011 uznesením Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť č. 9, v súčasnosti preto možno hovoriť o ukončení transformačnej fázy, kedy zodpovednosť za tvorbu, aktualizáciu a odpočet plnenia úloh Národného akčného plánu pre deti prešla na Výbor pre deti a mládež.

Vzhľadom k tomu, že kvalita dodaných podkladových materiálov pre Správu o plnení úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre deti za rok 2010 bola výrazne slabšia ako v roku 2009, pričom zapojenie samosprávy a ďalších orgánov a inštitúcií podieľajúcich sa na plnení úloh Národného akčného plánu pre deti na roky 2009-2012 bolo minimálne, bude úlohou Výboru pre deti a mládež zabezpečiť výraznejšie zapojenie zodpovedných subjektov do priebežného sledovania plnenia úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre deti na roky 2009-2012, vrátane zapojenia detí ako cieľovej skupiny.

Osobitnú pozornosť si v kontexte prípravy na zostavenie periodickej hodnotiacej správy, ktorú Slovenská republika predkladá Výboru OSN pre práva dieťaťa (konsolidovanú tretiu, štvrtú a piatu správu predkladá SR už v júni 2013), vyžaduje najmä proces systematickej aktualizácie plánu, ktorý doposiaľ zaznamenal len marginálnu pozornosť tak na strane rezortov, ako i samosprávy a ďalších spolupracujúcich subjektov.